

Minaraad

Briefadvies van 26 oktober 2006

**over de verlenging van de definitieve erkenning
van het Regionaal Landschap Meetjesland**

De heer Kris Peeters

Vlaams minister van Openbare
Werken, Energie, Leefmilieu en
Natuur

Graaf de Ferrarisgebouw
Koning Albert II-laan 20, bus 1

1000 Brussel

Datum: 26 oktober 2006

Uw ref: RLM/ERK/06-40394/LS

Ref.: 03.01/L6/2006/0668

Betreft: Advies over de verlenging van de definitieve erkenning van het Regionaal Landschap Meetjesland

Mijnheer de minister,

Op 19 september 2006 ontving de Miniraad van het Agentschap voor Natuur en Bos de adviesvraag over de verlenging van de definitieve erkenning van het Regionaal Landschap Meetjesland (afgekort RLM). De adviesvraag gaat uit van een adviestermijn van twee maanden. Met voorliggend advies, goedgekeurd op de raadszitting van 26 oktober 2006, komt de Raad tegemoet aan de vooropgestelde adviestermijn.

Situering

- [1] Het RLM ontving in 2000 een definitieve erkenning als regionaal landschap voor een periode van zes jaar. Momenteel ligt een aanvraag voor tot verlenging van hun definitieve erkenning, opnieuw voor een periode van zes jaar. Het besluit van de Vlaamse Regering van 8 december 1998 legt de procedure vast voor de erkenning van regionale landschappen. De minister van Leefmilieu en Natuur gaf in zijn brief van 18 juni 2005 instructies aan de regionale landschappen over de samenstelling van hun dossier tot hernieuwing van de definitieve erkenning. De volgende drie elementen dienen in het dossier aan bod te komen: (1) een terugblik op de werking van de voorbije zes jaar, (2) een financiële analyse en (3) de intentieverklaring voor de volgende zes jaar. De Raad gaat hierna in op deze drie elementen. In een tweede deel bespreekt de Raad de aanvraag tot uitbreiding van het werkingsgebied van het RLM.

I. Hererkenning Regionaal Landschap Meetjesland

I.1 Terugblik zes jaar werking RLM

- [2] De Minaraad bracht in het verleden meermaals advies uit over de erkenning en de werking van het RLM. Het uitvoeringsbesluit van 8 december 1998 formuleert immers een tweevoudige adviesrol voor de Minaraad. De Minaraad dient te adviseren over de aanvragen tot voorlopige of definitieve erkenning van de regionale landschappen. Ook de jaarlijkse evaluatieverslagen, opgemaakt door de afdeling Natuur, dienen voor advies voorgelegd te worden aan de Minaraad. Voor de werkingsjaren 2000, 2001, 2002 en 2003 adviseerde de Minaraad telkens negatief op basis van de niet-conforme samenstelling van de Raad van Bestuur en de algemene vergadering, de gebrekkige boekhouding, de onduidelijke finaliteit van tal van activiteiten. De Minaraad concludeerde onder meer dat *“het RLM zich niet leek te willen in passen in de criteria van het erkenningsbesluit, en in essentie de verankering van het regionaal landschap als instrument van het natuurbeleid aanvocht.”* Zowel voor de werking van het RLM in 2004 als in 2005 werd door de administratie geen evaluatieverslag aan de Raad voor advisering overgemaakt. De Raad heeft er aldus geen zicht op in hoeverre het RLM in 2004 en 2005 voldeed aan de erkenningscriteria zoals vastgelegd in het erkenningsbesluit van de regionale landschappen.

I.2 Financiële analyse

- [3] De inkomsten van het RLM bedroegen voor de periode 1999-2006 nagenoeg 3 miljoen euro waarvan 40% van het Vlaams Gewest (afdeling Natuur, afdeling Monumenten en Landschappen), 31% van de provincie Oost-Vlaanderen, 18% vanuit Europa en 11% andere. Op het gebied van uitgaven zijn de belangrijkste posten de loonkosten (44%), de projectkosten (25%), de werking- en communicatiekosten (13%), de overheadkosten (6%), de externe prestaties (5%) en werd een behoorlijke reserve aangelegd (6%). Net zoals de andere regionale landschappen heeft het RLM de voorbije jaren, naast de activiteiten in het kader van het Natuurdecreet ook tal van andere activiteiten uitgevoerd. Op basis van het jaarverslag 2005 vermoedt de Raad dat een deel van de projectkosten van het RLM bestaat uit de loonkosten voor een schapsherder. Dit wordt gefinancierd door de provincie Oost-Vlaanderen. Alleszins meent de Raad dat het financieel overzicht niet zodanig opgesteld is dat de aanwending van de subsidie vanuit de Vlaamse Gemeenschap (in casu het Agentschap Bos en Natuur) controleerbaar is. Dit is niettemin een vereiste vastgelegd in artikel 4 §7 van het erkenningsbesluit. Daarnaast heeft de Raad zijn bedenkingen bij diverse passages in het erkenningsdossier, die niet echt getuigen van een professioneel en stringent (financieel) beleid door het RLM: *“...een groot deel*

van de werkingskosten en de overheadkosten worden direct of indirect ingezet voor communicatie ...het secretariaat van het Regionaal Landschap is gehuisvest in een pand met uitstraling dewelke de doelstellingen van de organisatie symboliseert.”, “... het zijn makkelijke jaren geweest ...nieuwe fondsen werden aangetrokken ...er zijn zomaar extra middelen verstrekt zonder al te veel inspanningen”, “ ... er zijn vrij veel reserves opgebouwd in de voorbije jaren.”

I.3 Intentieverklaring voor de komende zes jaar

- [4] De administratie vraagt in zijn adviesvraag om specifiek aandacht te besteden aan de intentieverklaring van het RLM voor de komende zes jaar. Aandachtspunt is onder meer de vraag in hoeverre het RLM op grond van de intentieverklaring de doelstellingen van artikel 54 van het Natuurdecreet en het uitvoeringsbesluit kan waarmaken. De administratie vroeg bovendien welke verbeteringen de Minaraad voorstelt aan de intentieverklaring van het RLM.
- ❑ Het RLM verwijst in zijn intentieverklaring naar artikel 2 van het uitvoeringsbesluit. De Raad beveelt aan dat het RLM in zijn intentieverklaring uitdrukkelijker verwijst naar artikel 54 van het Natuurdecreet. Een regionaal landschap is een instrument voor het creëren van draagvlak voor natuur. De Raad beveelt aldus aan dat het RLM deze ‘draagvlakvorming voor natuur’ als de kerndoelstelling mee opneemt in zijn intentieverklaring.
 - ❑ Het ontwerp van meerjarenprogramma 2007-2013 formuleert tal van activiteiten inzake draagvlakvorming voor natuur, zowel op het gebied van natuurbehoud, het streekeigen karakter, recreatief medegebruik en natuureducatie. De Raad evalueert dit positief maar beveelt niettemin aan om in een aantal projecten duidelijker de doelstellingen inzake draagvlakvorming voor natuur voorop te stellen en te verduidelijken. Dit geldt onder meer voor het project cultuurhistorische sites (pag. 7). Ook de doelstelling van de actie ‘Erfgoedfonds’ is zeer onduidelijk. Deze actie staat vermeld onder natuureducatie (pag. 9) met als enige doelstelling het vergroten van het bedrag van het fonds.
 - ❑ Tevens stelt de Raad voor dat het RLM in zijn intentieverklaring verduidelijking levert omtrent de nazorg van projecten. De Raad ziet het als een belangrijk aandachtspunt voor het RLM om in de toekomst meer oog te hebben voor de evaluatie en de opvolging van de uitgevoerde projecten, in functie van de doelstellingen van het erkenningsbesluit. Het RLM dient dit verder uit te werken, in voortdurend overleg met de administratie.
 - ❑ Tenslotte herinnert de Raad er aan dat het Natuurdecreet en het specifieke uitvoeringsbesluit het juridische kader vastlegt voor de erkenning en de

werking van regionale landschappen. De Raad dringt er op aan dat het RLM het erkenningsbesluit duidelijk onderschrijft. De intentieverklaring van het RLM dient duidelijk aan te geven in hoeverre het RLM in de toekomst zal tegemoet komen aan de erkenningscriteria, vastgelegd in de dit erkenningsbesluit. De samenstelling van de algemene vergadering en de Raad van Bestuur vormen hierbij een specifiek aandachtspunt.

I.4 Conclusie

- [5] De Raad adviseert positief over de verlenging van de definitieve erkenning van het Regionaal Landschap Meetjesland mits het RLM zich in regel stelt met het huidige wetgevende kader voor de regionale landschappen en mits het RLM tegemoet komt aan de hoger vermelde aanbevelingen.

II. Uitbreiding van het werkingsgebied van het RLM

- [6] Het hererkenningsdossier van het RLM bevat in addendum tevens een aanvraag tot erkenning van de zuidelijke gemeenten. De Raad stelt echter vast dat de adviesvraag vanuit de administratie enkel verzoekt tot advies over de aanvraag tot verlenging van de definitieve erkenning van het RLM. De Raad werd reeds tweemaal eerder om advies gevraagd over de uitbreiding van het RLM met bovenstaande gemeenten. In zijn briefadvies van 18 december 2003 adviseerde de Raad negatief over deze aanzienlijke uitbreiding van het RLM. De Raad wees onder meer op de uitzonderingsbepaling wat betreft de samenstelling van de Raad van Bestuur en op de diverse negatieve evaluaties van de werking van het RLM in de periode 1999-2003.¹ De Raad werd een tweede maal om advies gevraagd omtrent de uitbreiding van het RLM met de zuidelijke gemeenten. Gezien de ernstige bedenkingen die de Raad de voorgaande jaren formuleerde ten aanzien van de werking van het RLM én gezien het ontbreken van een grondig evaluatieverslag van de afdeling Natuur over de werking in 2004 van het RLM, onthield de Raad zich hierbij.²

De Raad verwijst tevens naar zijn advies van 22 november 2005 betreffende de verlenging van de definitieve erkenning van zeven regionale landschappen. Hierin wees de Raad uitdrukkelijk op de bestaande knelpunten inzake de werkingsgebieden van de regionale landschappen. De Raad drong aan op een krachtiger sturing vanuit het Vlaamse niveau met als centraal aandachtspunt de

¹ Mineraad 03|075. Briefadvies van 18 december 2003 over de uitbreiding van het werkingsgebied van het Regionaal Landschap Meetjesland.

² Mineraad 06|003. Briefadvies van 2 februari 2006 over de uitbreiding van het werkingsgebied van het Regionaal Landschap Meetjesland.

keuze voor een gebiedsdekkende invulling versus het keurmerk-concept. Dit impliceert een evaluatie en eventueel hertekening van de werkingsgebieden van de regionale landschappen.

Gezien voorgaande vaststellingen en gezien de conclusie geformuleerd in paragraaf 5 wenst de Raad zich niet uit te spreken over de uitbreiding van het werkingsgebied van het RLM.

Met de meeste hoogachting,

Hubert David

Voorzitter